

KUR'ÂN-I KERİM HER ZAMAN TAZE VE GENÇTİR.

Kâinat zaman içinde bir değişim ve gelişim geçirerek, Hak Teâlâ'nın onun için belirlediği sona doğru akıp gitmektedir. İşte bu değişim ve gelişim her doğanı büyütüp geliştirmekte, olgunlaştırmakta ve öldürmekte ve soldurmakta; her tazeyi bayatlatmakta; bugün yeteni, yarın yetmez hale getirmektedir. Velhâsıl zaman her şeyi bir değirmen gibi öğütmekte ve un-ufak etmektedir. Bu değirmen de kendiliğinden dönmüyor, onu bir döndüren var. Bu yüzden Hz. Peygamber (a.s.), zamanın bu yok edici halini görüp, ona kızanları uyararak,

"Zamana sövmeyin, kızmayın. Çünkü Allah, zamanın kendisidir."²

buyurmuş ve esas öğretücünün zaman olmadığına işaret etmiştir. Öte yandan Cenab-ı Allah da, kulağı ve kalbi mühürlü, gözü perdeli insanların "*Bizi zamandan başka birşey helak etmez.*" diyerek, zamanı Tanrı sananların bilgisizliğine (Casiye, 23-24) işaret ederek aynı gerçeği anlatmış. Binaenaleyh zaman da, Allah'ın bir askeridir, vazifesi fani varlıkları öğretmektir.

Zaman, din, inanç ve düşünce sistemlerini de kuşatmakta ve öğretmeye çalışmaktadır.

*"Bir düşünce sisteminin, bir inanç ve uygulamalar manzumesinin zamana hükmedip edememesi; dirilik ve tazeliğini devam ettirmesi, kısacası, onun zaman boyutu ile yakından alâkalıdır. Her şeyi eskitici olan zaman içerisinde, bir düşünce, bir inanç, daha özel olarak da bir din ve onun mesajı, hâlâ taptaze ve yeni ise; bağlılarına, ebedî yeni ve taze iklim kokularını sunabiliyorsa, işte o, bütün insanlığın bir kıvılcık elması, dudaklarımızın özlediği bir ab-ı hayat tasıdır..."*³

Zaman tünelineki ilk insan olan Hz. Âdem, aynı zamanda ilk peygamberdi. O ve eşi Havva annemizden diğer insanlar üreyip çoğalmışlardı (A'raf, 189) Bir kişi ile başlayan insanlık tarihi bir aile, bir boy, bir soy, derken bir millet ve bir çok millet haline dönüşüp, bugün milyarlara ulaştı. İşte bu yüzden Hz. Âdem ile başlayan peygamberlik ve âlim ve hâkim Allah'ın takdiri çerçevesinde bir değişim ve gelişim geçirmiş ilâhî hikmet ve yüce maksatlara müvafık olarak, bir tedricilik süreci içinde, en mükemmele doğru terakkî etmiş; nihai ve umumi, evrensel olan risalet gelinceye değin, olgunlaşa olgunlaşa devam etmiştir...⁴ Meşîet-i ilâhiyye, en mükemmele

---

ulaşıncaya kadar, insanları muvakkaten eğiten resulleri gönderdiği içindir ki, ebedi bir şeriat sahibi olmayan peygamberlerin kitapları, sahifeleri ve toplumlara örneklik görevi görmesi beklenen tutum ve davranışları, zaman karşısında yenik düşmüş; bu nedenle de ya tamamiyle unutulmuş, ya da katıksız ilâhîlik vasfının kaybolması anlamına gelen "tahrif" kazasına duçar olmuştur... Bu açıdan bakıldığında

"Bugün, sizin için dininizi kemâle erdirdim ve size nimetimi tamamladım." (Maide, 3)

âyet-i kerimesi, tadrîciliğin sona erdiğine, suların durulup sislerin dağıldığına, ilâhî risaletin zirvesine ve en olgun noktasına ulaştığına işaret etmektedir." ⁵ Bu iř son peygamber ve son kitaba kadar böyle devam etmiştir.

"Muhammed, sizin erkeklerinizden birinin babası değil, fakat Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur." (Ahzab, 40)

âyeti artık peygamberler zincirinin son halkasına ulaştığımızı haber vermiştir. ⁶

Gayesi fitrattaki hayır, fazilet ve hak duygusunu inkişaf ile insanı saadete ulaştırmak olan İslam dini böylece Hazret-i Muhammed'de kemalini bulmuş ve Kur'ân-ı Kerim'in de her türlü ziyade ve noksandan, tahrif ve tebdilden mahfuz kalacağı Cenab-ı Hak tarafından kat'i bir ifade ile,

"(Kur'ân'ı) Biz, evet Biz indirdik ve muhakkak ki Biz onu her halde muhafaza edeceğiz." (Hicr, 9)

diye beyan buyurulmuştur. Bu ifade ile O, Kur'ân'ı, herhangi bir surette bozulmaktan koruyacağını vaad etmektedir. Çünkü fitratın artık kıyamet kopana dek ona bozulmamış olarak hep ihtiyacı olacaktır.

Bir dinin fitrata dayanması demek, talimlerinin fitrat ve tabiata muvafık bir şekilde olması, insanın fitrî ve tabii ihtiyaçları ile dinin hükümleri arasında bir uygunluk bulunması demektir. Binaenaley Kur'ân, akîde, ahlak ve şer'î hüküm alanlarında gerçek duruma, mahir bir terzi tarafından biilip dikilmiş uygun bir elbise sunar. İnsanın yaratılışına tam gelir, ne dar, ne bol... Bu elbiseyi ne kadar incelersek inceleyelim, onda beşer toplumlarından hiçbirine veya herhangi bir İslâm Dini, yaratılışı itibariyle tekamüle müstenid olan insanı, en kısa ve en sağlam bir yoldan

---

hedefine ulaştıran bir kanunlar mecmuası, bir "vaz'ı ilâhî" dir ve islâmın bu âlemde son, ebedî, cihanşümül olması da bundandır." ⁷

Cihanşümüllük, bir diğeri ifadesi ile

"Evrensellik, bir dinin, bir siyasi doktrinin, hukukî veya iktisadî bir sistemin ya da bir felsefî öğretinin, insanlığın beklentilerine çağlar üstü boyutta cevap verebilmesidir. Bir dinin evrenselliği hukuk ve ahlâk ilkel erinin, topyekün dünya görüşünün, insanın fizyolojik ve psikolojik yapısına tam anlamıyla uygun olması gerekir." ⁸

Kur'ân-ı Kerimin dünyayı ilk şereflendirişinden bugüne geçen on dört asır, insanların doğru bildiği birçok şeyi yanlış, yanlış bildiği birçok şeyi de doğruya çevirmiş, düşünceleri altüst etmiş, nice devleri ve devletleri yutmuş; gelenekleri, görenekleri, elbiseleri, ahlâkları, bilgileri değiştirmiş. Özellikle son yarım asırdaki başdöndürücü ilmi keşif ve gelişmeler, önceki dinlerin felsefelerin ve düşünce sistemlerinin birçok yanlışını ortaya koymuş. Bu ondört asır aynı zamanda Kur'ân'ın, ilk günkü gibi dimdik ayakta durmakta olduğunu da göstermiştir. Çünkü son asırda hızla gelişen modern ilim, mesela Tevrat ve İncil'in tahrifatını ortaya koyarken, Kur'ân'ın gerçeklerini pekiştirmiş, hâlâ yeni ve taze olduğunu ispat etmiştir.

Bunun en güzel anlatımlarından birini, Hıristiyan iken araştırmaları neticesi Müslüman olan Maurice Bucaille'de görüyoruz. O diyor ki: "Kur'ân'ın çok bariz özelliği olan bu bilimsel tarafları, başlangıçta beni derin hayrete düşürdü. Zîra on üç asırdan fazla bir zaman önce kaleme alınan bir metinde, çağdaş bilimsel verilere tamamen uygun olarak, son derece çeşitli konulara ilişkin bilgilerin keşfedilebileceğine, o zaman kadar hiç inanmamıştım. İşe başlarken, İslâm'a hiç inanmıyordum. Her türlü peşin hükümden uzak olarak, tam bir tarafsızlıkla metinleri incelemeye giriştim. Beni etkileyen bir fikir var idiye, o da gençliğimde almış olduğum eğitim idi. Bu eğitim, Müslümanlardan değil, Muhammedîlerden bahsederdi (yani Hıristiyan bir eğitim idi ve buna göre islâm Allah'ın dini değil, hâşâ Hz. Muhammed'in uydurduğu bir şey idi). ⁹

"Kur'ân metninin çağdaş bilimin verileriyle uygunluk derecesini araştırırken, önce Kur'ân vahyinin üzerine eğildim... Arapça metnini çok dikkatli bir biçimde incelemek suretiyle, Kur'ân'ın modern dönemde ilmî bakımdan tenkid edilebilecek hiç bir taraf ihtiva etmediğini kesin olarak kabule mecbur kaldım."

*"Aynı tarafsızlıkla, yine aynı incelemeyi Eski Ahit (Tevrat) ile İnciller üzerinde de yaptım. **Eski Ahid**'i incelemede, onun birinci kısmı olan **"Tekvin"** babından ileri geçmeye lüzum kalmadı. Zira çağımız biliminin sağlam bir şekilde ortaya koyduğu bilimsel sonuçlarla bağdaştırılması mümkün*

---

olmayan hususlar bu kısımda yeterince bulunmaktaydı..."¹⁰

"Bu araştırmamda Kur'ân'ı, çeşitli tabîî hadiselerle dair yaptığı tavsiflere, büsbütün özel bir dikkat atfederek ele alıyordum: Kitabın bu konuları ilgilendiren açıklamaları ve ancak aslî metinde nüfuz edilebilecek tarafları beni iyiden iyiye etkiledi. Zira bu bilgiler çağımızdaki telakkilere uygun olmakla birlikte, Hz. Muhammed'in zamanındaki bir insanın hakkında en ufak bir fikir sahibi bile olamayacağı hususlar idi... Kitab-ı Mukaddes'te çok büyük bilimsel hatalar bulunduğu halde, burada tek bir yanlışa bile rastlayamıyordum. Bu da kendi kendime şu soruyu sormaya mecbur ediyordu: "Şâyet Kur'ân'ın müellifi bir insan ise, Hıristiyan takviminin yedinci yüzyılında, bütün çağdaş bilimsel sorulara uygunluğu ortaya çıkan hususları nasıl yazmıştı?"¹¹ Nasıl olur da başlangıçta ümmî olan şahıs, edebî kıymet bakımından, bütün Arap edebiyatının bir numaralı yazarı haline geldikten başka, o devirde hiçbir insanın bilemeyeceği bilimsel gerçekleri, hem de bu açıdan en ufak hatalı bir ifade kullanmaksızın anlatabilir?"¹²

Maurice Bucaille'in araştırmaları da ortaya koymuştur ki Kur'ân aynı zamanda İslâm'ın zuhurundan kıyamete kadar bütün ilim tarihinin temel bir mucizesidir.¹³ Zaman ondan herhangi bir şeyi iptal etmede, yanlış olduğunu ortaya koymada aciz kalmıştır.¹⁴ Bu araştırmaları neticesinde Müslüman olan Bucaille, Kur'ân'ı takdir eden tek Batılı değildir. Müslüman olmamış bir çok batılı da Kur'ân'ın gücünü ve asrımızdaki tazeliğini itiraf etmektedir. batılıların kendi eserlerinden alıntılar yaparak, onların Kur'ân'a olan hayranlıklarını ortaya koyan **İsmail Hami Danişmend**, onlar namına şu neticelere ulaşıyor:

"Dünyada bütün beşeriyete hitab eden yegâne cihanşümül din, Kur'ân-ı Kerim'in tebliğ ettiği İslâm Dinidir."

"Kur'ân, aynı zamanda bütün ilimlerle fikir hareketlerinin ilhâm kaynağıdır."

"Hiç bir ırk, renk ve milliyet farkı olmamak şartıyla insanlar arasında mutlak bir eşitlik esasını yalnız Kur'ân-ı Kerim ilan etmiştir."

"İşte bundan dolayı yeryüzünde beşeriyete şamil ictimâî ve beynelmilel inkılâbın kaynağı Kur'ân-ı Kerim'dir."

"Diğer dinlerin insanlar üzerindeki hakimiyetlerini götüre kaybedip zayıflamaları?na mukabil, İslamiyetin bütün kuvvet ve kudretini devam ettirmesi de İslâm bundandır?"

"İnsanlık için en mühim ideal kaynağı da Kur'an-ı Kerim'dir.",

---

"Bütün tarih boyunca Kur'ân'ın ekmeliyet seviyesine çıkılamamıştır ve bundan sonra da çıkılamayacaktır." ¹⁵

Bütün bunlar insafılı batılıların itiraflarının neticelerinden bazılarıdır.

Kur'ân, artık kıyamete kadar yetecek bir kitap olduğuna göre, değişime ve zamana dayanması gerekiyordu ve âlemlerin rabbi, onu bu özellikte göndermişti. İlahîliği bir bakıma bu şekilde ispatlanmış olan bir kitabın, insanların müdahalelerinden korununca, ebediyen genç, taze, yeni ve parlak kalması da kaçınılmaz bir sonuç olacaktır. Hele bu kitap, son ilahî kitap olunca, kıyamete kadar savunulabilir ve en azından samimî inananlarınca mantıklı bulunabilir olması gerekir. Bu da yeni kalmasına bağlıdır. Aksi takdirde hiçbir yeni medeniyetin temeli olamaz. Çünkü temsil ettiği dünya görüşün artık savunulamaz bir hale gelen ¹⁶ bir kitap eskimiş ve bitmiş demektir...

Kur'ân'ın zaman karşısında eskimeyen yönlerinden biri de dil ve edebiyet yönünden mucize oluşudur. Bu bakımdan benzerini getirmeleri için bütün insan ve cinlere karşı yaptığı meydan okuyuş hâlâ bir cevap bulamamıştır "Zaten bu meydan okuyuş onların aczini tarihe kayd içindi. **"Ve len tef alu"** yani **"Bunu yapamayacaksınız."** (Bakara, 24) fermanı, asırlar boyunca silinmez bir az mührü olarak kalacaktı. Onun bu icazı sayesinde Kur'ân'ın sesi, kulaklarını tıkayanlara bile âhengini duyuruyor, bu fesahat ve belâgât onların ruhlarına tesir ediyor... Kur'ân'ın harfleri bile öyle sıralanmış ki her harfin sesi kalbe bir musikî nağmesi gibi geliyor. Bu musiki tesiridir ki katı kalpleri yumuşatıyor, ruhları incizapla coşturuyor. Onun için Kur'ân'ın sâdâsını her duyan ondan ayıramıyor. Onun tatlı âhengine doyum olmuyor... Arapça bilmeyen birisi bile Kur'ân'ı dinleyince onun sâdâsına bayılıyor, şuuru titriyor, kalbinin derinlikleri çalkalanıyor..." ¹⁷

Kur'ân'ın diğer özellikleri bir tarafa, okunuşundaki bu ahenk ve musikî¹⁸ bile asırlardan beri, manasını anlayan-anlamayan milyarlarca insanı mestetmiş ve müzik zevkleri ve gelenekleri farklı insanı, aynı tazelikte etkileyen, eskimeyen ve etkisinden birşey kaybetmeyen başka bir ahenk destesi yoktur. Dört yaşında minik bir kız çocuğu, aynı mucizenin bir yansıması olarak o Kur'ân'ı baştan sona ezberleyebiliyor ve onun yanık sesiyle okuduğu Kur'ân, Müslüman olmasa da bir devlet başkanı olan Nelson Mandela'yı etkileyebiliyor. ¹⁹Regis Blachere, "Kur'ân'a Giriş" adlı eserinde, Kur'ân dinleyenlerin ne büyük bir heyecan içinde kaldıklarından bahsettikten sonra "Bu heyecan, bu vecd hali, Kur'ân'ın diline münhasır bir hususiyetten başka ne ile izah edilebilir? Hatta Arapça bilmeyen Avrupalı bir dinleyici bile, bazı sûreler okunurken heyecana gelmektedir." diyor. Yine aynı yazar adlı eserinde de, **"Vahyolunan bu Allah kelamının yüksek sesle okunması, dinleyenleri mucizevî bir tesir altında bırakır."** diyor. ²⁰ Kur'ân'ın ifadesinden, ses düzeninden ve lügavî güzelliğinden kaynaklanan büyüleyici ahengi ²¹ sayesinde, sanki şu anda gözlerimiz önünde yeni olarak nazil oluyor, kulaklarımız onu yeni duyuyor ²² gibidir.

Kur'ân'ın bu gücünden ve tazeliğinden uzun uzun bahseden islam alimlerinden biri de [Bediüzzaman Said Nursî](#)'dir. O, kitaplarında Kur'ân'ın i'câz yönlerini sayarken "şebabeti"ni de bu yönlerden biri olarak sayar²³ve buna önem verir. Özellikle Sözlere kitabının yirmibeşinci bölümünün, Mûcizât-ı Kur'âniyye Risalesi"; ana konusu Kur'ân'ın İ'câzı'dır. Bu kısmın hemen başında Bediüzzaman Kur'ân'ı tarif ederek işe başlar ve bu tariflerinde "Kur'ân, şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir tercüme-i ezeliyesi; ve âyât-ı tekviniyyeyi okuyan mütenevvi dillerinin tercüman-ı ebedisi; ve şu âlem-i gayb ve şehadet kitabının müfessiridir...; ve sutûr-u hâdisatın altında muzmer hakâikin miftahı...; ve şu âlem-i insaniyetin mürebbisi...; ve nev-i beşerin hikmet-i hakikiyesi ve insaniyeti saadete sevkeden hakiki mürşidi ve hâdisi; hem bütün insanların bütün hâcat-ı maneviyesine merci' olacak çok kitapları tazammun eden tek câmi' bir kitab-ı mukaddestir. Hem saltanat-ı âmme-i Sübhaniyye hesabına bir hutbe-i ezeliyedir." ²⁴gibi ifadeler yer verir. Bu ifadeler çeşitli açılardan Kur'ân'ın ebedîliğine işaret ederken, eskimez bir kitap olduğunu da gösterir.

Yine o, "Benî Âdem'in en dâhî ediplerini, en hârika hatiplerini, en mütebahhir ülehasını muarazaya davet edip binüçyüz senedir (şu an itibarıyla da bindörtüçyüz senedir) meydan okuyor. Onların damarlarına şiddetle dokunuyor Muarazaya davet ettiği halde, kibir ve gururlarından başı semâvata varan o dâhîler, ona muraza için ağız açamayıp kemal-i zilletle boyun eğdiler." ²⁵; "Hiç kimse onu taklid edemiyor. Nasıl gelmiş ise öyle o üslûblar taravetini, gençliğini, garabetini daima muhafaza etmiş ve ediyor." ²⁶derken Kur'ân'ın benzerini getirmesi ve meydan okuyuşlarına cevap verilememesi bakımından da ilk günkü gibi taze ve güçlü olduğunu anlatıyor. "**İ'câzın**, Kur'ân üzerindeki ilahî tuğra ve sikke" olduğunu gösteriyor. ²⁷

Büyük Üstad Kur'ân-ı Kerimin fesahatinden bahsederken bir başka tazelik yönünü:

"Evet, binler defa tekrar edilse usandırmıyor, belki lezzet veriyor. Küçük, basit bir çocuğun hafızasına ağır gelmiyor... Az bir sözden müteazzi olan en hastalıklı bir kulağa bile nahoş gelmiyor, hoş geliyor. sekârâтта olanın damağına şerbet gibi oluyor... Kulûbe kût ve gıda; ve ukûle kuvvet ve gınâ; ve ruha mâ ve ziya; ve nüfûsa deva ve şifa olduğundan usandırmıyor. Hergün ekmek yeriz, usanmayız. Fakat en güzel bir meyveyi her gün yesek, usandırır. Demek ki Kur'ân hak ve hakikat ve sıdk ve hidâyet ve harika bir fesahat olduğu için usandırmıyor, daima gençliğini muhafaza ettiği gibi, taravetini, halvetini de muhafaza ediyor..." ²⁸ diyerek anlatıyor.

Üstadın da dediği gibi, Kur'ân her devirde farklı kafa yapılarına ve değişik gönüllere hitap edebilmiştir. Bu esnek üslûbu yüzünden, aralarındaki farklılıklara rağmen herkes ondan haz almış ve onda huzur bulmuşlardır; her devirde insanlığa yeni şeyler verebilmiştir. Bundan dolayı çağımızda özellikle son elli yılda ilim alanında, her zamankinden fazla gelişme olmasına rağmen, bu Kur'ân'a bir zarar verememiş, onun kutsiyet ve doğruluğuna halel getirememiştir. ²⁹Çünkü Kur'ân, her zaman ve

---

zeminde insanlığa doğruyu göstermek ve insanlığın problemlerini çözmek için gelmiştir ³⁰ve bu güce sahiptir. Nitekim Fransız ilim adamlarından Raymond Lerouge, bir Hıristiyan olmasına rağmen, insanlığı, bugün geçirmekte olduğu buhranlardan Kur'ân-ı Kerim'in kurtarma gücü olduğunu ve Hz. Muhammed'in zamanımızda da günün adamı olduğunu söylüyor. ³¹

[Bediüzzaman](#) bunu şu veciz sözleri ile ifade eder:

"Evet, Kur'ân, bu kâinatın Halik-ı zü'l-celâlinin kelâmı olarak, rububiyetinin mertebe-i a'zamından çıkararak... fehm ve zekaca muhtelif binler tabaka muhataplara feyzini dağıtıp ve nurunu neşrederek, kabiliyetçe ayrı ayrı asırlar, karnlar üzerinde yaşamış ve bu kadar mebzuliyetle manalarını saçmış olduğu halde kemal-i şebabetinden, gençliğinden zerre kadar zayi etmeyerek gâyet taravette, nihâyet telafette kalarak, gâyet sühûletli bir tarzda, sehl-i mümtenî bir surette, her âmiye anlayışlı ders verdiği gibi, aynı derste aynı sözlerle, fehimleri muhtelif ve dereceleri mütebayin pek çok tabakalara dahi ders verip iknâ eden, işba' eden bir kitaptır..."³²

O, "mazi ve müstakbelin, ezel ve ebedin mebahis-i külliyesini cemedin" ³³bir kitap olarak, onun gençliği eksilmemekte, âdetâ artmaktadır. Çünkü o, mazi ve müstakbele, ezel ve ebede, bir zaman-ı hazır gibi bakan ³⁴Allah Teâlâ'nın kitabıdır.

Binaenaleyh "Kur'ân-ı Azimüşşan, yalnız bir asra değil, bütün asırlara nazil olmuştur. Hem bir tabaka insanlara mahsus değil, bütün tabakat-ı beşere şümûlü vardır. Hem bir sınıf insanlara ait değil, bütün beşerin sınıflarına racidir. Binaenaleyh, herkes, her tabaka, her zaman fehmine, istidadına göre Kur'ân'ın hakâikından hisse alabilir ve hissedârdır. Halbuki nev-i beşer derece itibarıyla muhtelif ve zevk cihetiyle mütefavit ve keza meyl, istihsan, lezzet, tabiat itibarıyla birbirine uymuyor... Hülâsa: Kur'ân'ı Mu'cizü'l-Beyan, âyetlerini, cümlelerini öyle bir şekilde nazmetmiş ve vaz'etmiştir ki her cihetin ihtimal yolları bulunsun ki, muhtelif fehimler ve istidatlar, zevklerine göre hisselerini alabilsinler... Bu nükteden anlaşılıyor ki Kur'ân'ın icâz vecihlerinden biri de şudur: Nazmı öyle bir üslûptadır ki, bütün asırlara, tabakalara intibak edebilir." ³⁵ Belâgatı gereği mukteza-yı hale mutabık olarak, her asırdaki farklı tabakalarda bulunan muhatablarına en uygun şekilde konuşur. ³⁶ **"Murur-u zaman o üslûbu ihtiyaratamaz, o daima genç ve tazedir."** ³⁷

Üstad'ın işaret ettiği gibi, medeniyet-i hazıra Kur'ân karşısında sadece ilmî ve amelî bakımdan değil, edebiyat ve belâgat bakımından da aciz kalmış, onun solmayan, pörsümeyen, eskimeyen söz gücü ve güzelliği önünde eğilmek mecburiyetinde kalmıştır. Kur'ân bu tazeliği ile, "her asırdaki tabakat-ı beşerin her bir tabakasına, sanki doğrudan doğruya özel olarak müteveccihdir, hitab ediyor..." ³⁸Bunun için hep genç ve dinç kalabilmiştir. Çünkü mukteza-yı hal, her asırda değiştiği halde, bu kitap parlaklığını sürdürmüştür, hiçbir zaman çağın dışında kalmamıştır.

Üstad [Bediüzzaman Said Nursî'nin](#) güzel ve veciz ifadesi ile; "(Kur'ân) her asırda yeni nazil oluyor gibi tazeliğini ve gençliğini muhafaza ediyor. Evet Kur'ân bir hutbe-i ezeliyye olarak umum asırlardaki umum tabakat-ı beşeriyeye birden hitab ettiği için öyle daimî bir şebabeti bulunmak lazımdır. Hem de öyle görülmüş ve görünüyor. Hatta efkârca muhtelif ve istidatça mütebayi n asırlardan her asra göre güyâ (sanki) o asra mahsus gibi bakar, bastırır ve ders verir. Beşerin âsâr ve kanunları, beşer gibi ihtiyar oluyor; değişiyor, tebdil ediliyor. Fakat Kur'ân'ın hükümleri ve kanunları, o kadar sabit ve râsihdir ki asırlar geçtikçe daha ziyade kuvvetini gösteriyor... " ³⁹

Kur'ân bu tazeliği ile her çağın olduğu gibi, bu çağın da ihtiyaçlarını karşılayacak güçte görünüyor. Onun böyle olması, ebedîliğinin bir göstergesidir. İnsanın kendinde ve kâinata keşfettiği her âyet, Kur'ân'ın sonsuzluğunun ve hakikatinin görünen bir delilidir. Bilim, tabiat kanunları ve beşeri ilimlerde yapılan keşifler, Kur'ânî bakışın doğruluğuna daha fazla katkıda bulunmaktadır. ⁴⁰

Kur'ân'ın on dört asır öncesinden gelen meydan okuyuşu karşısında "bütün nev'-i beşerin ve belki cinnilerin de netice-i efkârları olan medeniyet-i hazıra..." ⁴¹ "İnsanlar ve cinler şu Kur'ân'ın bir benzerini getirmek için toplansa, yine de bunun bir benzerini getiremeyeceklerdir." (İsrâ, 88) âyetini doğrulamaktan başka bir şey yapamamışlardır. Kur'ân'ın hayat-ı ictimaiyye-i beşeriyeye için ortaya koyduğu prensipler ve sahip olduğu hikmetler ile, medeniyet-i haziranın geliştirdiği prensipler felsefeler ve hikmet-i beşeriyeye yanyana konduğunda bile,

Kur'an'ın tazeliği, medeniyet-i haziranın her an eskiyecek aldaticılığı gün gibi ortaya çıkmaktadır.⁴² "Evet, Kur'an'ın düsturları, kanunları, ezelden geldiğinden, ebede gidecektir; medeniyetin kanunları gibi ihtiyar olup ölüme mahkum değildir; daima gençtir, kuvvetlidir..."⁴³. Eğer bir kitap düsturları ile her asra, taze ve genç olarak cevap verebiliyorsa, çağın gerisinde kalmıyorsa, hertürlü gelişme ile irtibatını koruyorsa ebedî bir mucizedir.

İşte bundan dolayı, Üstad'a göre, "Beşerin san'at ve fen cihetindeki terakkیاتlarının neticesi olan havârik-ı san'at ve garâib-i fen olarak tayyare, elektirik, şimendifer, telgraf gibi şeyler vücuda gelmiş ve beşerin hayat-ı maddiyesinde en büyük mevki almışlardır.. Elbette umum nev'-i beşere hitab eden Kur'an-ı Hakim, şunları mühmel bırakmaz. Evet bırakmamıştır. (rumuz ve işaretlerle ışık tutmuştur).⁴⁴" Kur'an bu açıdan da tazeliğini korumuş, keşifler ve icadlar karşısında afallayıp kalmamış, taraftarlarını çaresiz bırakmamıştır. "Elhasıl Kur'an-ı Hakim, hakîmdir. Herşeye kıymeti nisbetinde bir makam verir. İşte Kur'an binüçyüz (bindötyüz) sene evvel, istikbalın zülümâtında müstetir ve gaybî olan semerât ve terakkiyât-ı insaniyyeyi görüyor ve gördüğümüzden ve göreceğimizden daha güzel bir surette gösteriyor. Demek Kur'an öyle bir zatın kelimidir ki, bütün zamanları ve içindeki bütün eşyayı bir anda görüyor."⁴⁵. "Demek oluyor ki, beyanat-ı Kur'aniyye, beşerin ilm-i cüz'isine, bhusus bir ümmînin ilmine müstenid olmayıp, bir ilm-i muhîta istinad ediyor ve

---

cemî eşyayı birden görebilen, ezel-ebed ortasında bütün hakaıkı bir anda müşahede eden bir Zâtın kelimidir.”⁴⁶ Tahrifler karşısında ilahi garanti altına alınmış böyle bir kelam, elbette hep taze kalacaktır.

Velhasıl “Kur’an’ın her zaman yeni kalması, her asırda yeniden nazil oluyor gibi olması, yeniliğini koruyup, eskimeyip pörsümemesi, ezelî bir hutbe olarak Kur’an’ın bütün zamanlara ve her seviyedeki insanlara hitap etmesi Nursî’nin i’caz sınırları içindedir. Evet Nursî’ye göre Kur’an, fikir ve kabiliyet cihetiyle farklı olan asırlara bakar, her asra lüzumlu olan ihtiyacını verir. Her asır kendi hissesini alır, daha sonraki asırların hissesine dokunmaz. Böylece Kur’an eskimez.”⁴⁷. Adeta zaman ihtiyarladıkça, Kur’an gençleşir.⁴⁸ Dünyadaki muazzam değişimler, Kur’an’ın kıymetli hakikatlerine, güzel üslubuna hanel getirememiş, onu ihtiyarlatamamış ve kıymetten düşürüp güzelliklerini söndürememiştir.⁴⁹

Tebliğimi gelecekteki problemlere karşı sığınağın Kur’ân olduğunu haber veren ve hep genç kalacağına işaret eden şu hadis ile bitireyim. Resulullah buyurur ki:

*"O (Kur'ân) da, sizden önce olan ve sonra olacak şeylerin haberi ve aranızdaki meselelerin hükmü var. O (hak ile batılı, doğru ile yanlış) ayıran kitaptır, asla bir oyun değildir. O öyle bir kitaptır ki, (büyüklenme sebebiyle) onu terkeden zorbanın, Allah boynunu kırar; hidâyeti ondan başkasında arayan kimseyi Allah saptırır. İşte o, Allah'ın sağlam ipidir; o, hikmet dolu zikirdir; o dosdoğru yoldur; o, kendisinden dolayı arzuların sapmayacağı, dillerin güçlüğe düşmeyeceği; kendisine âlimlerin doyamayacağı, çok tekrar edilmekten dolayı eskimeyen, enteresanlıkları tükenmeyen bir kitaptır. O kendisini dinledikleri zaman cinlerin, **"Doğrusu biz, şaşırtıcı (olağanüstü güzel) bir Kur'ân diledik."** (Cin,1) demekten kendilerini alamadıkları bir sözdür. O öyle bir kitaptır ki, kim ona uygun görüş açıklarsa, doğru söylemiş olur; kim onunla hükmederse, adaletli davranmış olur; kim onunla amel ederse, sevaba erer; kim onu çağırırsa, dosdoğru yola iletilir."*⁵⁰

Binaenaleyh o hep taze ve genç kalacaktır.

Dipnotla:

** Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesidir.

2 Müsned, 5/299, 311 (Ayrıca bkz. Buhari, tefsir-i sûre 45, 1; tevhid, 35, edeb, 101; Müslim elfaz, 1-6; Ebu Davud, edeb, 169).

3 Sadık Kılıç, "Risaletin zaman Boyutu ve Kur'ân'ı Derinliğine Okumak", Ebedi risalet, 2/265, Işık yayınları, İzmir, 1993.

---

4 Ahmed Hamdi Akseki, *İslâm*, s.333, İrfan yayınevi, İstanbul, 1966

5 S.Kılıç, 2/271-272

6 M. Sait Ramazan el-Bûtî, "Hz. Muhammed'in Risaletinin Evrenselliği", *Ebedi risalet*, 2/314-315, Işık yayınları, İzmir, 1993

7 A.H.Aksek, s. 355-357

8 Mahmut Kaya, "İslâmın Evrenselliği Üzerine", *Ebedî risalet*, 2/301, Işık yayınları, İzmir, 1993; Akseki, s.335.

9 Maurice Bucaille, *Kitab-ı Mukaddes, Kur'ân ve Bilim*, s. 179-180, Töv yayınları, İzmir, 1981

10 M. Bucaille, s. 12

11 M. Bucaille, s. 181

12 M. Bucaille, s. 188

13 Mustafa Sadık er-Rafî'î, *İ'cazu'l-Kur'ân*, s. 114-129, Daru'l Kitabî'l-Arabî, Beyrut, 1973

14 Suphî es-Salih, *mebahis fi Ulûmi'l-Kur'ân*, s. 320 vd., Daru'l İlim, Beyrut, 1874.

15 İsmail Hami Darüşmend, *Garp İlminin Kur'ân-ı Kerim Hayranlığı*, s. 66-68, Hareket Yayınları, İstanbul, 1973.

16 Düccane Cündioğlu, *Sözün Özü*, s. 7-8 Tibyan Yayınları, İstanbul, 1996

17 Osman Keskiöğlu, *Nüzülünden Günümüze Kur'ân-ı Kerim Bilgileri*, s. 198-199, T.Diyamet Vakfı yayınları, Ankara, 1987; M.S. er-Rafî'î, s. 166-188.

18 M.S. er-Rafî'i, *İ'câzu'l-Kur'ân*, s. 212-220, daur'l kitabî'l-Arabî, Beyrut, 1973; ses-Salih, 334-340

19 Yeni Şafak Gazetesi, "İslâm ve Toplum eki, s. 12, Şubat, 1998

20 İ.H. danışmend, s. 55-56

21 Kur'ân-ı Kerim ve Kur'ân İlimlerine Giriş, s. 130-131, Ensar Neşriyat, İstanbul, 1983.

22 s.es-Salih, s. 342.

-
- 23 Sözlür, s. 404-407, Envâr Neşriyat, İstanbul, 1996.
- 24 Sözlür,s.366-367;İşârâtü'l-İ'câz,s. 10-11,Envâr Neşriyat, İstanbul,1996.
- 25 Sözlür,s. 368.
- 26 Sözlür,s. 374;İşârâtü'l-İ'câz,s. 34-35
- 27 Sözlür,s. 382-384; Mehmet Kilerci, risale-i Nur'daKur'ânMucizesi, s. 37,İz yayınları, İstanbul1997
- 28 Sözlür,s. 378
- 29 M.Gazalî, Kur'ân'ıAnlamadaYöntem,s. 332, Soryayıncılık,Ankara, 1993.
- 30 M. Gazalî, s. 131.
- 31 İ. H. Danişmend, s. 54-55, Vie de Mahomet, 1939, Paris, s. 21'den naklen.
- 32 Sözlür, s. 390-395.
- 33 Sözlür, s. 396
- 34 Sözlür, s. 397
- 35 İşârâtü'l-İ'câz, s. 39-40
- 36 İşârâtü'l-İ'câz, s. 47; kilerci, s. 132-133
- 37 Mektubat, s. 181, Envâr Neşriyat, İstanbul, 1996
- 38 Sözlür, s. 411-414
- 39 Sözlür, s. 407
- 40 M. Gazalî, s. 330.
- 41 Sözlür, s. 407
- 42 Sözlür, s. 407-411, Ayrıca bkn. Kilerci, s. 261-266
- 43 Sözlür, s. 407 vd.
- 44 Sözlür, s. 252-253
- 45 Sözlür, s. 267

---

46 Sözlər, s. 141

47 Kilerci s. 39

48 Kilerci, s. 318 - 319

49 Kilerci, s. 319

50 Tirmîzî, fezâilip - Kur'ân, 14 (5/172)